

Påbyggnadsutbildning i Psykoterapi

90 hp

Complementary Education in Psychotherapy

F7YPI

Gäller från:

Fastställd av

Filosofiska fakultetens kvalitetsnämnd

Fastställandedatum

2015-05-22

Revideringsdatum

2015-09-11

Syfte

Påbyggnadsutbildningen i psykoterapi är en specialistutbildning och leder fram till Psykoterapeutexamen, som gör det möjligt för den studerande att ansöka om psykoterapeutlegitimation hos Socialstyrelsen.

Utbildningen bygger på psykoterapi som vetenskap. Ämnesstudierna har genomgående forskningsanknytning med aktualisering av psykoterapins teorier, metoder och problem. Kritiskt tänkande stimuleras, bland annat genom vetenskaps- och kunskapsteoretiska resonemang och genom ett problembaserat arbetssätt. Inriktning mot bedömning, problembearbetning, färdighetsträning och andra specifika tillämpade inslag präglar utbildningen. Stor vikt läggs vid den studerandes förmåga till professionella etiska bedömningar och bemötanden.

Den vetenskapliga grunden för psykoterapeuters arbetsinsatser undergår en snabb utveckling och förändring varför det är viktigt för den studerande att utveckla sin förmåga till självständigt lärande. En sådan kompetens innebär bland annat att kunna identifiera, välja och använda olika kunskapskällor, kritiskt värdera dessa samt utvärdera sin kompetens och sitt lärande.

Stor vikt läggs vid att utbildningen utformas på ett sådant sätt att den studerande stimuleras att bli aktiv, självständig kunskapssökande, problembearbetande och åtgärdsinriktad.

Mål

Enligt högskoleförordningen (SFS 1993:100) skall den studerande för psykoterapeutexamen visa sådan kunskap och förmåga som krävs för behörighet som psykoterapeut. Detta konkretiseras på följande sätt:

Kunskap och förståelse

För psykoterapeutexamen skall studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen,
- visa fördjupad kunskap om och förståelse för olika psykoterapiformer, olika psykiska sjukdomstillstånd samt psykiatrisk diagnostik, och
- visa kunskap och förståelse för relevanta samhälls- och familjeförhållanden som påverkar individer och grupper.

Färdighet och förmåga

För psykoterapeutexamen skall studenten

- visa förmåga att på ett fördjupat sätt integrera teoretisk kunskap och klinisk tillämpning,
- visa sådana fördjupade färdigheter som krävs för att självständigt genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapeutiska behandlingsprogram inom ett av områdena relationell/interpersonell, respektive kognitiv beteendeterapi.
- visa förmåga att kritiskt och självständigt granska, bedöma och använda relevant information samt diskutera nya fakta, företeelser och

frågeställningar med olika grupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten, och

- visa förmåga att med berörda parter muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För psykoterapeutexamen skall studenten

- visa förmåga att fortlöpande utveckla självkännet och empatisk förmåga,
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa fördjupad förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot klienter och deras närstående,
- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Innehåll

Påbyggnadsutbildningen i psykoterapi, Psykoterapeutprogrammet, läses med två olika inriktningar; Relationell och interpersonell psykoterapi alternativt Kognitiv beteendeterapi. Utbildningen sträcker sig över tre läsår och läses på halvfart. 37 hp utgörs av gemensamma kurser medan 53 hp är inriktningsspecifika.

Utbildningen är en påbyggnadsutbildning utöver den grundläggande psykoterapiutbildning som t.ex. ingår i psykologexamen och specialistutbildning till psykiater eller barnpsykiater (motsvarande tidigare "steg 1"). Med denna kunskap som grund läses utbildningen med specialisering inom någon av de två inriktningarna.

Vissa kurser är gemensamma för båda inriktningarna med avseende på omfattning och principiellt innehåll (Generella perspektiv på Psykoterapi som behandlingsmetod för psykisk ohälsa i klinisk praktik, Vetenskapsteori och psykoterapiforskning samt Uppsats). De gemensamma kurserna läses i blandade studiegrupper.

Utbildningen löper på halvfart under sex terminer. De teoretiska studierna är upplagda i enlighet med synsättet för problembaserat lärande (PBL) och bedrivs parallellt med det kliniska arbetet.

Stor vikt läggs vid att åstadkomma en integration av teoretiska och kliniska kunskaper och färdigheter. Inom utbildningen sker patientarbete under handledning.Handledningen på det utförda klientarbetet sker inom ramen för utbildningen och avser primärt grupphandledning med ett mindre mått individuell handledning. Dessutom förutsätts att den studerande under hela utbildningen utför terapeutiskt arbete (direkt patientarbete) på den egna arbetsplatsen.

Gemensamma teorimoment, 37 hp

Kurs 1: Generella perspektiv på psykoterapi som behandlingsmetod för psykisk ohälsa i klinisk praktik, 15hp.

Kurs 4: Vetenskapsteori och psykoterapiforskning, 7 hp

Kurs 5: Uppsats, 15 hp

Inriktningar

Inriktningsspecifika teorimoment, 53 hp

- Variant a: Relationell och interpersonell psykoterapi
Kurs 2a: Teori och behandlingsmetod inriktad mot Relationell och interpersonell psykoterapi, 26 hp
Kurs 3a: Handlett klientarbete och professionell självkännedom avseende Relationell och interpersonell psykoterapiinriktning, 27 hp
- Variant b: Kognitiv beteendeterapi
Kurs 2b: Teori och behandlingsmetod inriktad mot kognitiv beteendeterapi, 26 hp
Kurs 3b: Handlett klientarbete och professionell självkännedom avseende Kognitiv beteendeterapeutisk inriktning, 27 hp

Undervisnings- och arbetsformer

Undervisningen följer traditionen rörande problembaserat lärande (PBL) och baseras på studenternas aktiva deltagande i basgrupper under ledning av en basgruppshandledare. Utöver basgruppsarbetet sker undervisningen i form av seminarier, föreläsningar och metodstugor. Varje student förväntas också under kursen själv bidra i form av att leda ett seminarium eller en metodstuga. Det kliniska arbetet undervisas genom en omfattande mängd klinisk handledning men också i form av kliniska seminarier.

Förmåga att tillgodogöra sig engelskspråkig litteratur krävs.

Examination

Vid prövning av den studerandes kunskaper och färdigheter skall, i fråga om tillämpliga kurser och moment, även självständigt omdöme och förmåga till kritisk analys beaktas. Prövningen inriktas så att den särskilt beaktar kraven på integrerade kunskaper och utbildningens mål vad avser förberedelsen för utövningen av psykoterapeutyrket.

Praktiska och grupporienterade moment omfattar deltagande och aktivitet vid basgruppsarbete, i obligatoriska färdighetsträningsmoment samt i externt klientarbete. Den studerande skall, särskilt i kontakt med klienter och patienter, visa lämplighet för psykoterapeutyrket.

Varje kurs examineras särskilt. Former och regler för detta framgår av respektive kursplan. För examination av kliniskt behandlingsarbete gäller särskilda bestämmelser. Dessa framgår av respektive kursplan.

För det kliniska behandlingsarbetet görs examinationen som en preliminär bedömning vid slutet av T2 respektive T3 och T4, och definitivt i slutet av T5. Bedömningsunderlag lämnas av den kliniska handledaren till examinator för examination. Observera dock att en studerande kan underkännas redan under termin 2 med hänsyn tagen till Hälso- och sjukvårdslagens föreskrifter gällande patientsäkerhet. De specifika krav för godkännande som tillämpas finns i aktuell

kursplan och studiehandledning för detta moment.

Examination sker muntligt och/eller skriftligt, individuellt och/eller i grupp.

För det handledda kliniska behandlingsarbetet gäller följande:

- Om en studerande blir underkänd kommer han/hon att ges ytterligare två möjligheter att fullgöra detta moment.
- Detta bör ske i form av grupphandledning eller, om särskilda skäl föreligger, individuell handledning.
- Det nya tillfället kan normalt påbörjas tidigast terminen efter den termin den studerande blev underkänd.
- För att få påbörja ett nytt försök med det kliniska behandlingsarbetet skall den studerandes lämplighet och personliga förutsättningar för att åläggas ett nytt behandlingsarbete bedömas i intervju med kursansvarig/examinator och ytterligare en lärare/handledare som känner den studerande.
- Om handledare och kursansvarig/examinator bedömer att den studerande har stora brister i sådant som har ingått tidigare i utbildningen, eller i interpersonellt fungerande, kan det bli aktuellt för den studerande att inhämta kompletterande kunskaper, samt att utföra vissa kompletteringsuppgifter innan den studerande får påbörja handledningsmomentet igen.
- Om den studerande blir underkänd även i det tredje försöket har denne ingen ytterligare möjlighet att fullgöra momentet.

Studerande som underkänts två gånger på prov för kurs eller visst moment har rätt att begära prövning av annan examinator.

Förkunskapskrav

- Avlagd psykologexamen (enligt 1982 års studieordning eller senare bestämmelser) eller
- läkarexamen med specialistkompetens i psykiatri eller barn och ungdomspsykiatri eller
- socionomutbildning eller
- annan motsvarande akademisk examen om minst 180 högskolepoäng som inkluderar en uppsats på 15 hp på minst kandidatnivå.

För de två sistnämnda grupperna krävs dessutom grundläggande psykoterapiutbildning.

Därutöver krävs godkända kunskaper i svenska och engelska enligt bestämmelser för grundläggande behörighet för grundnivå, t.ex. Svenska 3/B och Engelska 6/A.

Den sökande skall också, antingen inom ramen för ovannämnda utbildningar eller på annat sätt, ha genomgått egenterapi hos legitimerad psykoterapeut med minst 25 timmar individuellt eller motsvarande. Därtill kommer handledning i psykoterapi hos handledarkompetent legitimerad psykoterapeut (60 timmar individuell handledning eller 120 timmar handledning i grupp om max 4 deltagare). Den sökande ska därefter ha arbetat minst två år med psykoterapeutiska arbetsuppgifter under handledning.

För att erhålla en psykoterapeutexamen (bilaga 2 till HF 1993:100) skall studenten under utbildningen ha haft deltidstjänstgöring med psykoterapeutiska arbetsgruppger. Detta förutsätter att den studerande, under hela utbildningstiden, måste ha möjlighet att arbeta med klienter på den egna arbetsplatsen. Pågående anställning med dessa arbetsuppgifter skall styrkas av arbetsgivare.

Uppgifter på referenspersoner skall lämnas.

Tillträdeskrav till högre termin eller kurser

Följande tröskelregler gäller:

Tröskelregler för termin 3

Godkänd kurs: Kurs 1, 15hp,

Tröskelregler för termin 5

Godkänd i del av kurs 2a, 2b: 14 av 27 hp

Godkänd i del av kurs 3a, 3b: 19 av 27 hp

Självständigt arbete (examensarbete)

För psykoterapeutexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete på avancerad nivå.

Examenskrav

Examensbevis och examensbenämning

Studerande som fullgjort kursfordringar om 90 hp erhåller examensbevis med examensbenämningen Psykoterapeutexamen (Post-graduate diploma in Psychotherapy).

Den som har sådan examen kan ansöka hos Socialstyrelsen om legitimation som psykoterapeut.

Examensbevis utfärdas av fakultetsstyrelsen efter begäran av den studerande.

Examensbenämning på svenska

Psykoterapeutexamen

Examensbenämning på engelska

Master of Arts in Psychotherapy

Särskild information

För psykoterapeutexamen skall studenten under utbildningen ha haft deltidstjänstgöring med psykoterapeutiska uppgifter.

Programplan

Termin 1 (VT 2018)

Inriktning: Kognitiv beteendeterapi

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
748A39	Generella perspektiv på Psykoterapi som behandlingsmetod för psykisk ohälsa i klinisk praktik	15	A1X	v201804-201823	O

Termin 2 (HT 2018)

Inriktning: Kognitiv beteendeterapi

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
748A50	Handledt klientarbete och professionell självkännedom avseende Kognitiv beteendeterapeutisk inriktning	27*	A1X	v201834-202023	O
748A49	Teori och behandlingsmetod inriktad mot Kognitiv beteendeterapi	26*	A1X	v201835-202023	O

Termin 3 (VT 2019)

Inriktning: Kognitiv beteendeterapi

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
748A50	Handledt klientarbete och professionell självkännedom avseende Kognitiv beteendeterapeutisk inriktning	27*	A1X	v201834-202023	O
748A49	Teori och behandlingsmetod inriktad mot Kognitiv beteendeterapi	26*	A1X	v201835-202023	O

Termin 4 (HT 2019)

Inriktning: Kognitiv beteendeterapi

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
748A50	Handledt klientarbete och professionell självkännedom avseende Kognitiv beteendeterapeutisk inriktning	27*	A1X	v201834-202023	O
748A49	Teori och behandlingsmetod inriktad mot Kognitiv beteendeterapi	26*	A1X	v201835-202023	O
748A30	Vetenskapsteori och psykoterapiforskning	7	A1F	v201934-201947	O

Termin 5 (VT 2020)

Inriktning: Kognitiv beteendeterapi

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
748A50	Handledt klientarbete och professionell självkännedom avseende Kognitiv beteendeterapeutisk inriktning	27*	A1X	v201834-202023	O
748A49	Teori och behandlingsmetod inriktad mot Kognitiv beteendeterapi	26*	A1X	v201835-202023	O

Hp = Högscolepoäng

VOF = Valbar / Obligatorisk / Frivillig

*Kursen läses över flera terminer